NOVINY PRO PODĚBRADY

Říjen | ročník 7, číslo 10 Cena **20 Kč** redakce@novinypropodebrady.cz | www.novinypropodebrady.cz

Michal Novák: Sběratelství je někdy adrenalin

Chtěl se stát výrobcem hudebních nástrojů, ale nakonec se přes jejich opravy dostal k renovacím nábytku. Třicátým rokem má v Odřepsích antik a jak říká, když se člověk hrabe ve starých krámech, nedá mu to a začne je sbírat. Poděbradský patriot Michal Novák se zaměřil – jak jinak – na unikátní dobové předměty, pohlednice a fotografie týkající se „jeho" města. Jakmile jich měl tolik, že se mu pořádně nevešly domů, vytvořil Soukromé muzeum Poděbrady. To má v současnosti zázemí v přízemí budovy městského úřadu u nádraží.

Text: Monika Langrová
Foto: Adéla Fialová

Dalo by se říct, že na začátku všeho byla trumpeta. Na tu Michal Novák hrál od dětství u pana učitele Jelínka v místní „lidušce" a rozhodl se u hudby zůstat. Po základní škole si to namířil na západ Čech do Kraslic, které jsou už po staletí známé výrobou hudebních nástrojů. Absolvoval tu učiliště a střední průmyslovou školu zaměřené právě na tento obor. Navíc byl členem mládežnické dechovky a se spolužáky založili bigbítovou skupinu, kde hrál na baskytaru. To pochytil od strejdy hudebníka, u něhož měl v Kraslicích po celých šest let studií zázemí. Vystudovanému oboru se přímo nevěnoval, ale jak se říká, že všechno souvisí se vším, tak ona trumpeta ho vlastně dovedla k současné profesi a ke sběratelství.

Když se k profesi přidá koníček

Po vojně se Michalu Novákovi naskytla možnost pracovat v poděbradské provozovně tehdejšího podniku služeb jako opravář pian a dalších hudebních nástrojů. „Uměl jsem piana nejen opravit, ale také naladit, a po stáži v Hořovicích jsem zvládnul to samé u harmonik. Navíc jsem se od svého kolegy naučil, jak se na pianech postaru dělaly povrchové úpravy, především šelakové politury. Prakticky stejným způsobem se obnovuje starý nábytek. Po revoluci jsme si s kamarády otevřeli opravnu a bazar hudebních nástrojů v ulici Na Kopečku, k tomu jsme začali renovovat starožitný nábytek," uvádí Michal Novák. Asi po pěti letech se osamostatnil a přešel do Odřepes, kde již tři desítky let provozuje antik. „Osobně říkám, že jde spíš o vetešnictví, ale nabízím i lepší zboží. Převážnou část dne jsem v dílně, zbytek trávím v obchodě. Zákazník přijde, zazvoní si a já ho obsloužím. Nejprve jsem upravoval starožitný nábytek, dělal zmíněné politury, ale pak se doba změnila a zaměřil jsem se na selský nábytek, kredence, špajzky a podobně. Lidé zkrátka chtějí věci, které pamatují. Dnes už to fyzicky tolik nedávám, šetřím síly a víc si práci vybírám. Sednu do auta a jezdím po burzách a sběrných dvorech a hledám, s čím by se dalo pracovat, aby mě to bavilo. Při té příležitosti občas najdu i něco, co rozšíří mou sbírku, která se výhradně váže k Poděbradům," vysvětluje Michal Novák. Je přesvědčený, že vzhledem ke své profesi nemohl sběratelské vášni uniknout. „Jakmile se hrabete ve starých krámech, nedá vám to a začnete je sbírat. V obchodě jsem měl několik předmětů, které souvisely s historií mého města včetně červeného starožitného hrníčku s motivem zámku. Nevím proč, ale naprosto mě okouzlil. Řekl jsem si, proč bych tyhle věci coby Poděbradák prodával… Nechal jsem si je a postupně jsem sbírku rozšiřoval," popisuje začátky svého sběratelství Michal Novák.

Starožitný hrníček s motivem zámku a nápisem Lázně Poděbrady byl vůbec prvním exponátem ve sbírce Michala Nováka.

Z vinotéky přes lázně do úřadu

Jak to u sběratelů bývá, po čase se Michalu Novákovi nahromadilo tolik věcí, že se mu pořádně nevešly domů. Navíc mu manželka doporučila, ať už domů nic nenosí, protože kdo má z toho pořád utírat prach. A tak se rozhodl, že vytvoří muzeum. Ideální prostory našel u svého kamaráda ve vinotéce na Palackého ulici. „Stylový interiér s klenutými stropy jsem vybavil stoly a židlemi, umístil tam vitríny s exponáty. Název Soukromé muzeum Poděbrady jsem doplnil označením ‚Kouzelné Poděbrady v době kapitána Korkorána' s odkazem na slavný film Vlasty Buriana, který se v Poděbradech natáčel. Expozice tu byla asi pět let, potom se na tři měsíce přestěhovala do divadla. Následně jsem se domluvil s vedením společnosti Lázně Poděbrady a výstava se na několik let zabydlela v přízemí Centrálních lázní. Byla veřejně přístupná a lidé ji navštěvovali. Neustále jsem ji rozvíjel, bavilo mě to," podotýká Michal Novák. V současnosti má Soukromé muzeum Poděbrady zázemí v přízemí „Pentagonu", tedy v budově městského úřadu u nádraží. Sběratel je za azyl vděčný, ale přece jen by se mu líbilo, kdyby si zájemci mohli expozici prohlédnout i o víkendu. „Jestliže něco sbíráte a dáváte to do šuplíku, jde o bezcennou sbírku. V okamžiku, kdy se s ní chcete pochlubit a vystavíte ji, dostane jinou hodnotu. Nyní se nacházím v mrtvém bodě. Soukromé muzeum Poděbrady jsem si pro sebe přejmenoval na putovní a doufám, že doputuje do kavárny či vinárny nebo podobného místa s příjemnou atmosférou. Další nasbírané věci teď dávám do krabic. Nápadů, co s nimi podniknout, mám spoustu. Pořád hledám prostory, kde by se daly realizovat. Například vlastním dvacet poděbradských obrazů, které mi visí na stěnách v dílně, nebo jsou schované za skříněmi pro případ, kdyby se mi něco naskytlo a já je mohl vystavit."

Sběratelé jsou tak trochu blázni

Starých pohlednic, fotopohlednic a fotografií Poděbrad má Michal Novák ve své sbírce na pět tisíc. Získává je od podobně zaměřených sběratelů,

Pokračování rozhovoru na straně 4

Editorial

Milé čtenářky, milí čtenáři,
teda řeknu Vám, fotit v antiku je fuška. Fuška nepropadnout nákupní horečce. Tolik úžasných věcí! Antik Odřepsy už třicátým rokem provozuje Michal Novák. Určitě ho znáte také coby sběratele. Jakožto poděbradský patriot se zaměřil na unikátní předměty, pohlednice a fotografie, které se vážou k našemu městu. Část jeho sbírky si lze prohlédnout v přízemí „Pentagonu". Jelikož mu věci neustále přibývají, hledá pro své soukromé muzeum nové prostory. Kdybyste o něčem věděli, dejte mu zprávu (třeba naším prostřednictvím). Na Poděbrady nedá dopustit ani mladý talentovaný interpret Matyáš Kalferst alias KillFirst. Vystupuje na předních tuzemských festivalech a svou tvorbu popisuje jako energický, mladý a svobodný mix elektronických žánrů. Budete koukat, jaký poděbradský detail do své skladby dostal. To další místní rodák Karel Oroň Růžek je pro změnu světoběžník a na svých cestách hojně fotografuje, například opeřence. Do poloviny října je v Turistickém informačním centru k vidění jeho výstava s názvem Běžný ptačí den. Když se vrátím ke sběratelství, již dříve jsem o sobě prozradila, že obrazně řečeno ráda sbírám nové výrazy. Nedávno jsem v rádiu zaslechla pro mě dosud neznámý pojem pajasan žláznatý, který – jak vyplynulo z reportáže – dělá v Praze velkou neplechu. Výrazy s předponou pa- jako pakůň, pakomár nebo paryba znám, ale pajasan? No jasně, že jsem si hned o něm přečetla. Kdysi to byl vzácný strom, doslova poklad královských zahrad. Nazývali ho „nebeský", protože rychle roste a je krásný. Taky je neskutečně odolný. No a pak chudák zplaněl, ve velkém začal drtit původní přírodu, dnes je jedním z nejnebezpečnějších invazních druhů na světě a lidé ho plošně likvidují. Smutný osud. Chtěla jsem vědět, jak to s ním je v Poděbradech. Znalec stromů a autor článků o přírodě (v dnešním čísle o ještěrce a slepýši) Boris Cacara mi napsal, že tu podle pasportu zeleně tvoří 0,06 %. Znamená to, že z 12 000 evidovaných stromů je asi deset pajasanů. Takže u nás naštěstí zatím moc neřádí. Ale teď už k překvapení, které jsme pro Vás s cestovatelem a fotografem Karlem Oroněm Růžkem připravili. Do areálu na Huslíku dodáme sto kusů říjnového vydání Novin pro Poděbrady s přílohou – vloženým cestovatelským časopisem Geofokus. Více informací o něm najdete na straně 5. Výtěžek z prodeje bude věnovaný na vybudování výběhu a voliér na Huslíku. Panu Růžkovi mockrát děkujeme za spolupráci.

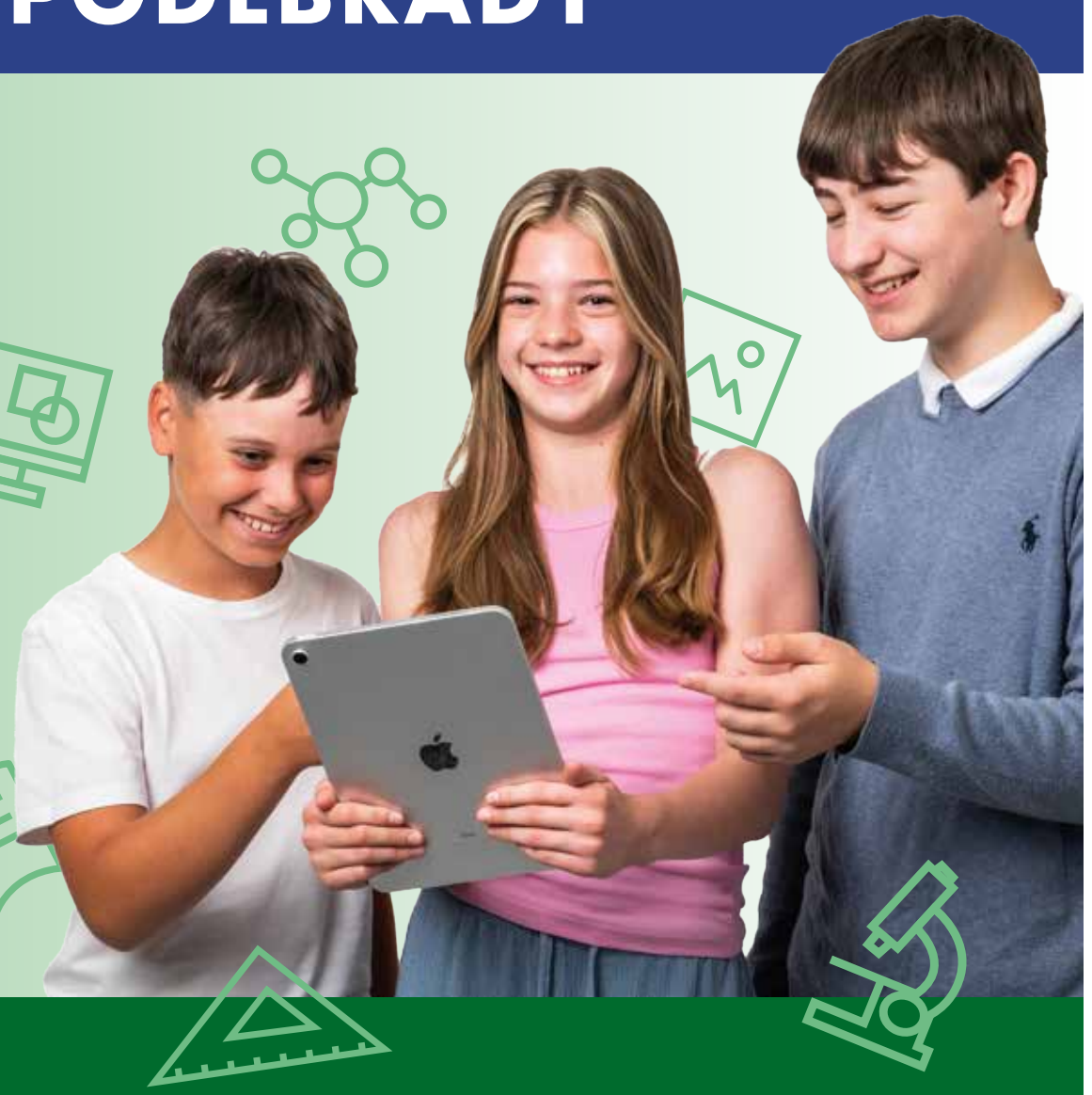
Monika Langrová, šéfredaktorka

EKO GYMNÁZIUM PODĚBRADY

Tvoje cesta ke vzdělání

OSMILETÉ GYMNÁZIUM

Dny otevřených dveří:
3. 12. 2026 a 22. 1. 2027

EKO GYMNÁZIUM

www.ekopodebrady.cz

Inzerce

Dvě energie, jedno místo

Nová čerpací a nabíjecí stanice

LOUDA auto+

- Nafta a benzín
- Nabíjení až 150kW
- Voda do ostřikovačů

Najdete nás u:
Dálnice D11,
Exit 35 Poděbrady

Z MĚSTA

Text: Lukáš Hladký

Je tu volební měsíc

Už na začátku října se rozhodne o novém složení poděbradského zastupitelstva. O 21 křesel se uchází celkem 231 kandidátů v 11 uskupeních. Na následujících řádcích naleznete volební uskupení s vylosovaným číslem a první čtveřicí kandidátů.

• Číslo 1: Společně pro Poděbrady – František Třeštík, Eva Pavlicová, Ctirad Paumer, Evženie Zedníková
• Číslo 2: Prostě Poděbrady! – Ing. Jiří Jirásek, Mgr. Tereza Černá, Ph.D., Ing. Radek Smejkal, Petr Fišer
• Číslo 3: PDY 21 – Mgr. Alice Švárová, MUDr. Dana Mošnová, Ing. Aleš Vlasák, Ing. arch. Vojtěch Jelínek
• Číslo 4: Volba pro Poděbrady – PhDr. Ladislav Langr, Mgr. Tomáš Maux, Daniel Vencl, Karel Růžek
• Číslo 5: Žijeme pro Poděbrady – Pavel Louda, Ing. Tereza Horníčková, Ing. Jiří Vlasák, PhDr. Petr Hercik, Ph.D.
• Číslo 6: Občanská demokratická strana – Mgr. Roman Schulz, Dušan Zezulka, David Kubát, Jan Přibáň
Číslo 7: ANO 2011 – PaedDr. Miroslav Káninský, Pavel Bažant, Marta Hanusková, Martin Hák
• Číslo 8: Nezávislí kandidáti Poděbrady – Jaroslav Červinka, Jaroslav Štěpán, Ing. Petr Dvořák, MBA, Ing. Milan Koláčný, Ph.D.
• Číslo 9: Naše Poděbrady – Ing. Miroslav Holas, Taťána Zimanová, Lukáš Černík, RNDr. Miloš Mikolanda
• Číslo 10: Naše Česko – Mgr. Ivan Uhlíř, Mgr. Dana Žohová, Mgr. Ondřej Malovec, Ing. Tomáš Paulus
• Číslo 11: Starostové a nezávislí s podporou TOP 09 – Zdeněk Havlas, MUDr. Josef Kroupa, Ph.D., Jiří Málek, Tomáš Krombholz
Zároveň s komunálními volbami se uskuteční i ty senátní. O křeslo v kolínském obvodu, jehož součástí jsou i Poděbrady, bojuje 7 kandidátů.
• Číslo 1: Andrea Brzobohatá (ANO), 55 let, Škvorec, bývalá poslankyně a krajská zastupitelka
• Číslo 2: Ing. Pavel Sehnal (Aliance pro budoucnost), 62 let, Praha 18, majitel Obchodních tiskáren Kolín
• Číslo 3: Mgr. Roman Schulz (ODS+TOP 09), 58 let, Poděbrady, starosta Poděbrad
• Číslo 4: František Třeštík (JaSaN), 70 let, Poděbrady, viceprezident Smíšené obchodní komory ČR – Indonésie
• Číslo 5: Jiří Rynekr (KSČM), 50 let, Kouřim, specialista pojistných událostí
• Číslo 6: Ing. Antonín Dušek (SPD), 70 let, Malešov, ministerský rada, manažer ve výrobě
• Číslo 7: Mgr. Michael Kašpar (STAN), 43 let, Kolín, starosta Kolína a náměstek hejtmanky Středočeského kraje

Volby proběhnou v pátek 9. října od 14 do 22 hodin a v sobotu 10. října od 8 do 14 hodin. Hlasování probíhá formou křížkování, každý volič má k dispozici 21 hlasů. Zakřížkovat lze jednu celou stranu, vybírat jednotlivé kandidáty, nebo oba způsoby kombinovat. Volič nesmí zakřížkovat více stran, udělit více než 21 hlasů, poškodit hlasovací lístek nebo používat místo křížků jiné symboly. U senátních voleb je hlasování jednodušší, lístek s vybraným kandidátem stačí vložit do žluté obálky.

KRÁTCE

Text: L. Hladký, M. Langrová

Most otevřou později

Rekonstrukce mostu přes Sokolečskou strouhu na kraji Kluku, která byla zahájena letos v polovině dubna, se o několik týdnů protáhne. Podle původních plánů měla hlavní část uzavírky skončit už v polovině září, nově mají veškeré práce skončit až v říjnu. „Budeme mít zhruba měsíc zdržení. Řešili jsme problémy s umístěním pažení pro patky mostů, s umístěním mikropilotů, a také extrémní průsaky podzemní vody," uvedl pro Deník Josef Holek z Krajské správy a údržby silnic. Kraj navíc ještě využije toho, že se místem projíždí jen jedním pruhem, a nechá po polovinách opravit povrch komunikace od mostu až k ulici U Jízdárny. Jako poslední krok přijde na řadu demontáž mostního provizoria. Během provádění prací začnou auta využívat nový most, ale stále pouze v jednom směru. Provoz bez jakýchkoli omezení by se mohl do ulice vrátit v druhé polovině října.

V Bažantnici bylo všechno jinak

Oprava povrchu silnice v ulici U Bažantnice v úseku od ulice Východní po křižovatku u PMS, jejíž hlavní část skončila na konci září, nakonec vůbec neprobíhala podle plánu. Původně se začalo stavět koncem srpna, dělníci se ale v místě zdrželi jen dva dny. Při pracích na krajnicích u speciální školy totiž zjistili, že obrubníky, které měly být nově umístěny po obou stranách celého rekonstruovaného úseku, sem kvůli přítomnosti plynovodu dát nelze. Oprava tak byla zastavena, značky odvezeny a začal se upravovat plán rekonstrukce. Znovu se začalo pracovat až v pondělí 14. září, a jelikož již nebyla součástí prací instalace nových obrubníků, bylo za necelých deset dnů prakticky hotovo.

Komplikace za Pátkem

Kvůli opravě mostu přes Okřínecký potok je od pondělí 14. září až do poloviny prosince uzavřena silnice III/32918, tedy komunikace vedoucí z Pátku do Senic a Úmyslovic, uzavřený mostek se nachází kousek od osady Blato. Objízdná trasa vede přes Choťánky, Okřínek a Senice. Krajskou zakázku realizuje firma ČNES dopravní stavby, která rekonstrukci provede za 9,6 milionu korun.

V Jahodové opět opraví silnici

Ulice Jahodová na východním kraji Žižkova patří mezi raritní poděbradské ulice. Jen zhruba její polovina totiž patří městu, zbytek je v soukromých rukách. V roce 2023 město realizovalo opravu své části, kde nechalo odstranit železobetonové panely a nahradilo je novým asfaltovým betonem, k tomu ještě opravilo odvodnění, uliční vpusti, betonové žlaby a obrubníky. Zakázku tehdy realizovala společnost Opravy silnic za 840 tisíc korun. Po třech letech se bude kopat znovu. V rámci letošní zakázky dojde opět k odstranění konstrukčních vrstev komunikace, provedení nové konstrukce vozovky, úpravě podélných a příčných sklonů komunikace, výstavbě nových obrubníků a provedení dopravního značení. Celkem bude opraveno 77 metrů silnice, na rozhraní se soukromou komunikací bude vložen štěrbinový žlab pro odvod dešťových vod. Tentokrát zakázku vyhrála firma TELSIG – servis s cenou 1,9 milionu korun, opravy potrvají 10 týdnů.

Oprava dalšího havarijního mostu

Rada města vypsala veřejnou zakázku malého rozsahu na opravu mostu v ulici Olšová v Poděbradech, v městské části Polabec. Součástí zakázky je zejména odstranění stávajícího mostního svršku, sanace nosné konstrukce a spodní strany mostu a následné s tím související úpravy, které most uvedou do původního stavu. Důvodem rekonstrukce je expertní zpráva o stavu mostu, která stav spodní stavby a nosné konstrukce ohodnotila stupněm V (špatný stav). To znamená použitelnost s výhradou. Předpokládaná hodnota veřejné zakázky činí 3 046 101,46 Kč bez DPH.

Další kontejnery na tříděný odpad

Rada města vybrala zhotovitele už páté etapy výstavby polopodzemních kontejnerů. Nejvýhodnější nabídku předložil uchazeč KG-SERVIS, spol. s r.o. z Dolního Nouzova. V hodnotě zakázky 1 056 826, 98 Kč bez DPH budou vybudována čtyři kontejnerová stání v ulici U Plynovodu ve Velkém Zboží, v ulici Kolínská v Kluku, v ulici Seifertova na Žižkově a v ulici Růžová v Polabci. Termín dokončení práce je do 30. září 2027.

Poutní kámen

Na Zámeckém nábřeží před čp. 74, kde je sídlo Klubu otužování a celoročního plavání, byl se souhlasem rady města vztyčen Poutní kámen Svatojakubské cesty. Součástí instalace je i sousedící vysvětlující text. Podobné poutní kameny vyznačují trasu cesty do Santiaga de Compostela. Na každém kameni je symbol Svatojakubské mušle a zbývající kilometry do Santiaga. Z Poděbrad je to konkrétně 3 321 kilometrů. Protože několik členů klubu tuto legendární pěší pouť už vykonalo, smyslem instalace je dostat Poděbrady na mapu Svatojakubských cest a zvýšit povědomí o pěším putování, které se stává stále více populární.

Foto: red

Pozvánka

Inzerce

Převedu záznamy z videokazet na flešku nebo DVD, levně. Tel. 777 554 484.

Pokračování rozhovoru z titulní strany

shání je na sběratelských burzách či prostřednictvím on-line bazaru Aukro. Po více než dvaceti letech sběratelství dnes málokdy narazí na takovou, kterou ještě nemá. „Mnozí o mé sbírce vědí a obracejí se na mě s prosbou, jestli nemám starou fotku místa, kde žijí. Také proto si moc vážím amatérských snímků, na nichž se mi podařilo rozpoznat místa, která po demolicích a přestavbách již neexistují. Někdy je to doslova detektivní práce. Většinou si lidé fotografují zámek, Jiříka a květinové hodiny. Málokdo zaznamená, jak se bouraly domy, kácely stromy, upravovaly ulice, aby na jejich místě vyrostly nové objekty. Asi před rokem jsem jel s odpadem do sběrného dvora a v kontejneru zahlédl vyhozená alba. S úžasem jsem zjistil, že se jedná o fotografie a negativy od profesionálního fotografa. Je na nich zachycena třeba demolice Jitřenky, rekonstrukce divadla a další unikátní záběry. Měl jsem z toho velkou radost, podařilo se mi zachránit věci, které by v životě už nikdo neměl. Byla to obrovská náhoda, kdybych přijel o hodinu později, všechno by už bylo zasypané. Asi před měsícem mě oslovil kamarád, že při bourání Jitřenky odvážel suť tatrovkou, a zda bych mu mohl negativy naskenovat a poslat. Jsem rád, že jsem mu mohl vyhovět," poznamenává Michal Novák. Nejcennější jsou pro něj pohlednice se starými obchody, kde jsou i postavy, prostě momentky tehdejšího života. Dále si cení pohlednic v limitované edici s vyobrazením Poděbrad v budoucnosti. „Sběratelství je někdy adrenalin. Pokud objevím něco, co ještě nemám, nebo se mi podaří pohlednice či předměty vydražit přes Aukro, je to skvělý pocit. Nechám si je chvíli v ruce a v duchu si říkám: mám to, je to doma! Občas za mnou lidé chodí a chtějí, abych jim ze své sbírky cosi prodal, ale nepochodí. Věci si nechávám, i když je mám víckrát. Sběratelé jsou v podstatě tak trochu blázni, každý z nás je svým způsobem švihlý," uzavírá se smíchem Michal Novák.

• Na facebookových stránkách „Soukromé muzeum Poděbrady" je možné zhlédnout oživené staré pohlednice z Poděbrad. „Pošlu kamarádovi naskenovanou pohlednici. Baví ho ji s pomocí speciálního programu rozpohybovat," říká k tomu Michal Novák.

• K vidění jsou zde i fotografie míst, která po demolicích a přestavbách dnes už neexistují. Dále pak prolínací videa, jež dokumentují, jak se některé poděbradské objekty během své existence změnily.

• V roce 2016 obdržel Michal Novák na Nové scéně Národního divadla cenu Ď v kategorii Rotary klubu za podporu historie lázeňství Poděbrady.

• Michal Novák má dva syny sportovce a ani jeden zatím stejnému koníčku jako táta nepropadl. Michal hraje fotbal a Lukáš se věnuje OCR čili překážkovým závodům. I když v jeho případě by se dalo říct, že v hojném počtu sbírá medaile ze závodů… (o čemž jsme v novinách už několikrát informovali).

• Na fotografiích je několik „pokladů" ze sbírky Michala Nováka.

Dobové pohlednice včetně těch s tématem Poděbrady v budoucnosti nebo Poděbrady na šišato.

Lázeňská pítka s motivem ze staré pohlednice, která nechal Michal Novák zhotovit a prodával je při významných městských akcích jako krásný suvenýr.

Unikátní fotografie z bourání Jitřenky s volavkou v popředí ze zachráněného negativu profesionálního fotografa.

Umělecky vyřezaná dýmka pěnovka s krabičkou – zřejmě jediná na světě. Její stáří je minimálně sto let.

Kameninový hrnek na pivo, který se prodával v den odhalení jezdecké sochy krále Jiřího (15. 8. 1896).

NOVINY PRO PODĚBRADY Tiráž

měsíčník • vychází první čtvrtek v měsíci

Vydává: Mgr. Monika Langrová • Korespondenční adresa: nám. T. G. Masaryka 616, 290 01 Poděbrady • IČO: 09337067
• Registrace: MK ČR E 23991
• Telefon: 723 550 281 • E-mail: redakce@novinypropodebrady.cz
• www.novinypropodebrady.cz
• Šéfredaktorka Mgr. Monika Langrová
Stálí spolupracovníci: Lukáš Hladký, PhDr. Jana Hrabětová, Milan Čejka, Ing. Boris Cacara
• Grafická úprava: Tomáš Čivrný
• Inzerce: viz výše uvedené kontakty
• Náklad: 1 200 výtisků
• Tisk: Tiskárna BOFTISK, s. r. o.

Příští číslo vyjde ve čtvrtek 5. 11. 2026

TERMÍNY VYDÁNÍ V ROCE 2026
č. 12 – 3. 12.

UZÁVĚRKA DODÁNÍ PŘÍSPĚVKŮ A PODKLADŮ PRO INZERCI JE VŽDY K 15. PŘEDCHOZÍHO MĚSÍCE

CENÍK INZERCE | PŘEDCHÁZEJÍCÍ ČÍSLA K PŘEČTENÍ VE FORMÁTU PDF najdete na www.novinypropodebrady.cz.

PŘÍRODA

Přežijí v poděbradské přírodě ještěrky a slepýši?

Ještěrky jsou velice hbití živočichové, navíc z naší přírody postupně ubývají. Fotografovi Miloslavu Beránkovi se přesto ještěrku na Čábelně podařilo vyfotografovat. Tyto živočichy blíže představujeme v říjnovém okénku z poděbradské přírody.

Text: Ing. Boris Cacara
Foto: Miloslav Beránek (ještěrka) a zdroj: www.herpetofauna.at

Ve sborníku Poznej a chraň, vydaném Polabským muzeem v roce 1981, píše herpetolog Jiří Novák o ještěrce obecné jen to, že je v okrese Nymburk na příhodných místech všude hojná. Od té doby se ještěrka stala v České přírodě silně ohroženým druhem. A to platí pro všechny ještěrky, které bychom mohli v polabské přírodě při troše štěstí zahlédnout. Silně ohroženým druhem je například ještěrka živorodá. Co se týká velké ještěrky zelené, která je navíc kriticky ohrožená, její výskyt se na Nymbursku nepodařilo stoprocentně ověřit. Ochrana se vztahuje nejen na to, že ještěrky není povoleno chytat, usmrcovat, ale také rušit a poškozovat jejich biotop.

Co se stalo, že od devadesátých let ještěrek tak silně ubývá? Kam mizí houževnatí lovci hmyzu, všestranní pomocníci zahrádkářů, kteří pojídají i vajíčka přemnožených slimáků, menší plže nebo červy? Možná jste coby děti brali tyto tvory jako přirozenou součást osluněných trávníků a zahradních zákoutí. Ještěrkám, stejně tak i užovkám a slepýšům, nejvíce vyhovují nejrůznější hromádky kamení, zahradnické skalky, vyzdívky náspů v okolí jakýchkoliv cest, silnic a vodních toků. Tato místa s pokračující urbanizací mizí, aniž by tam proběhlo zmapování výskytu těchto ohrožených tvorů. Ustupují staré sady. Zabijákem ještěrek jsou i pesticidy a insekticidy, jejich masívním používáním je zároveň huben i hmyz, který tvoří hlavní složku potravy. Bez dostatku cvrčků, sarančat, brouků a pavouků ještěrky strádají. Tím jsou ničena poslední útočiště ještěrek, ostatních plazů a obojživelníků.

Ještěrky jsou plazi, patří do podřádu ještěrů. Nejsou to potomci vyhynulých praještěrů – dinosaurů, jde o zcela odlišnou vývojovou větev. Ještěrky jsou studenokrevné, proto se od rána musí vyhřívat na slunci, aby se mohly pohybovat. To praještěři, podle moderních výzkumů, byli teplokrevní a dokázali lovit i v noci. Také postavení končetin je odlišné. Ještěrky mají krátké končetiny vybočené do stran, praještěři měli nohy pod tělem.

Ještěrka obecná na fotografii má délku okolo 20 centimetrů. Důležitý je její ocas, který bývá jedenapůlkrát delší než tělo. Nejenže umožňuje větší dynamiku při pohybu, ale je-li ještěrka napadena, její ocas se může cíleně odlomit. Poté nastane fascinující proces regenerace, po kterém ocas znova naroste. Vědecky se tato vlastnost nazývá kaudální autonomie. Proces obnovy ocásku může trvat tři měsíce. Často se v přírodě setkáme s ještěrkami, kterým narostl po odtržení menší, nebo dokonce dvojitý ocásek.

Mezi ještěry, vedle ostatních ještěrek, patří také slepýš křehký (na foto). Je to ještěrka bez nohou. Příslušnost k ještěrům se pozná například podle pohyblivých očních víček, ty hadi nemají. Také on je v České republice chráněn jakožto silně ohrožený druh. Ochrana se vztahuje také na stanoviště, kde se vyskytuje, přirozená i umělá sídla. Slepýš má tu smůlu, že vypadá jako had, preventivně je z nezkušenosti usmrcován, jakmile ho jen někdo zahlédne.

Slepýš je spíše neobratný, je hůře pohyblivý než hadi. V chladnějších dnech, když se rozhodne vyhřát na asfaltu silnic nebo cyklostezek, se často stane obětí rychle projíždějících aut či cyklistů. Slepýši jsou ve volné přírodě užiteční také tím, že konzumují plzáky španělské. V poslední době jsou proti slimákům masívně používány chemické granulované jedy (molluskocidy), to má ovšem i negativní vliv na populaci slepýšů.

Ještěry, tedy jak ještěrky, tak slepýše, lze udržet a ochránit hlavně tím, že jim cíleně necháme kus jejich přirozeného prostředí. Nejlépe jim svědčí osluněné místo s dostatkem členitého terénu, kde se mohou ukrýt. Jsou to například hromádky klestí, písku, kde mohou klást vajíčka, a kameny, kde se mohou vyhřívat. Na anglickém trávníku, kde je plevel cíleně likvidován pesticidy, je neuvidíme, a proto ještěrky vymizely nejen z poděbradského lázeňského parku. Při troše štěstí je však můžeme zahlédnout u jezera a také na Čábelně.

Fotovýstava: Běžný ptačí den v různých koutech světa

Do poloviny října je v Turistickém informačním centru k vidění výstava fotografií ptáků autora Karla Oroně Růžka z jeho cest po Evropě, Africe a Asii.

Text: Monika Langrová
Foto: Karel Oroň Růžek

Výstava s názvem Běžný ptačí den představuje výběr dvanácti fotografií z expedic, které poděbradský rodák Karel Oroň Růžek absolvoval se svými přáteli za poslední tři roky do Dánska, Norska a Švédska, dále do Maroka a Indonésie. „Výstava je zaměřena hlavně na pozorování ptáků a jejich každodenních starostí a radostí. Jelikož celou kolekci tvoří padesát fotek, bude souběžně s poděbradskou probíhat výstava v Praze v Čajovně Setkání ve Vojtěšské ulici," říká Karel Oroň Růžek, jenž má ke všem opeřencům a ochlupencům výjimečný vztah. Začal je pozorovat se svým tátou na poděbradských loukách a původním jezeře, když byl malý. „První pozorování, na které si pamatuji, bylo v mých asi pěti letech a jednalo se o potápky na jezeře. Potom jsme s tátou ve sledování přírody včetně ptactva pokračovali celé moje dětství. Jako dospělý jezdím s přáteli po expedicích a společně s místními nadšenci pozorujeme zvířata a ptáky, zajímám se o paleontologii a geologii. Nejedná se o cesty za konkrétními cíli, ale jde o spojení společných zážitků s místními přáteli a pozorování přírody. Při samotném fotografování nejsem typ člověka, který je schovaný někde v úkrytu a maskuje se. Spíše se v lese, pralese nebo na pobřeží pohybuji pomalu a snažím se splynout s prostředím. Čekám, až si na mě zvířata zvyknou, a pak je vyfotím. Na výstavě bude k vidění kupříkladu snímek velké indonéské sovy – výra malajského jávského (Bubo sumatranus strepitans) –, která normálně loví jenom v noci, a tím pádem se hůře fotí. Ale jelikož měla mladé a musela je přikrmovat i přes den, podařilo se mi ji vyfotit za světla při lovu žáby," uvádí autor.

Karel Oroň Růžek fotografuje již od mládí, ale na ptáky se víc zaměřil až v posledních letech. Děkuje za to výpravám s Lubošem Vaňkem ze Záchranné stanice živočichů na Huslíku, jenž se fotografování těchto tvorů dlouhodobě zabývá. Z toho důvodu si pořídil i lepší fotovýbavu, se kterou se dají pořizovat kvalitní snímky v místech, kde je málo světla – třeba v pralese.

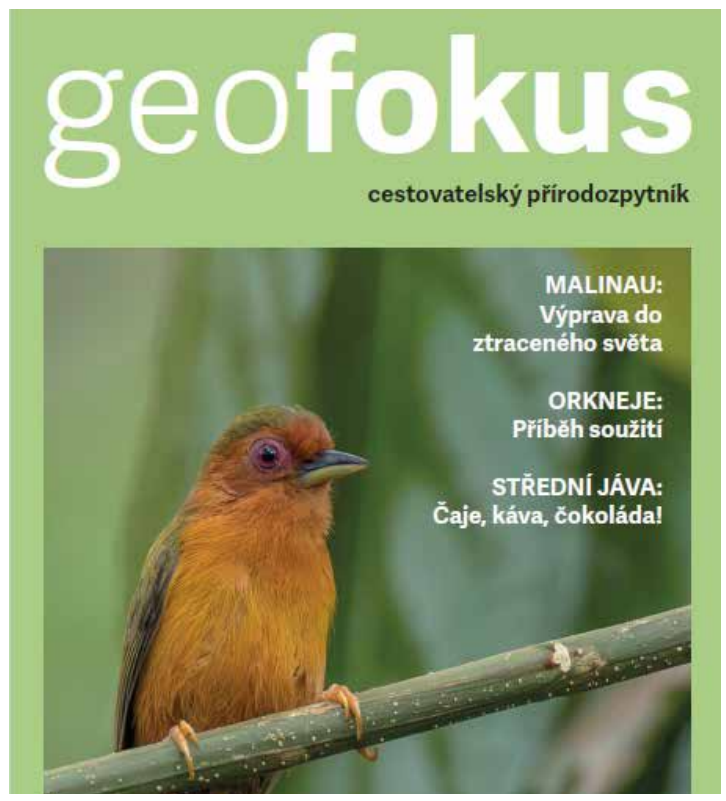

Na druhou stranu je potřeba se právě tady při focení obrnit odvahou. Největší nebezpečí tu podle Karla Oroně Růžka představují hadi. „Když jsme byli na expedici v Indonésii a přespávali v pralese, tak po návratu do základního tábora z nočního pozorování jsme přímo ve stanu objevili jednoho z nejjedovatějších hadů vůbec, a to bungara malajského. Naštěstí jsme ještě neměli vybalené spacáky a věci a hned u vchodu jsme si ho všimli. Takhle to raději děláme pokaždé – vše vybalujeme až po příchodu, což nám v uvedeném případě zřejmě zachránilo život," podotýká k tomu.

Díky své zálibě si Karel Oroň Růžek splnil celoživotní sen. Začíná vydávat cestovatelský a zájmový časopis Geofokus, do něhož přispívají jak cestovatelé, tak odborníci, ale klidně i děti. Jedná se o otevřenou platformu pro každého, kdo si chce udělat radost tím, že mu v časopise vyjde dobrý článek. „Po dohodě s redakcí Novin pro Poděbrady předáme 3. října před akcí Slavnosti podzimu stovku aktuálního vydání novin s přílohou – zmíněným magazínem – do areálu na Huslíku, přičemž výtěžek z prodeje bude věnovaný na vybudování velkého přírodního výběhu pro srnčata a voliér pro čápy a další velké ptáky," sděluje Karel Oroň Růžek. V prvním čísle časopisu Geofokus čtenáři najdou například články cestovatelů Tomáše Ernesta o masožravých rostlinách v pralesích a Karla Oroně Růžka o Indonésii, Luboše Vaňka o orlosupech, veterináře Zdeňka Valeše o irském souostroví Orkneje nebo zajímavé příspěvky zahraničních autorů a v neposlední řadě i o cestě do Afriky od slavné cestovatelky Hany Babáčkové.

Pozvánka

KULTURA

Z Poděbrad až na největší festivalová pódia. KillFirst: Tady mám svůj domácí „stadion“

Matyáš Kalferst alias KillFirst je rodák z Poděbrad a člen kolektivů Next:Gen CREW a Laughing Coffin Club (LCC). Jeho kariéru sleduji už od divadelních počátků, kdy se pohyboval především na poděbradské scéně a za poslední roky ušel výrazný kus cesty. Dnes vystupuje na předních tuzemských festivalech, v posledních letech například na Beats for Love i Let It Roll. Svou tvorbu popisuje jako energický, mladý a svobodný mix elektronických žánrů s drum’n’bassovým srdcem.

Text: Jana Langr
Foto: archiv M. Kalfersta

Kdybys měl představit svou hudební tvorbu těm, kteří ji dosud neslyšeli, jak bys ji popsal?
Určitě je třeba zmínit, že se jedná o žánr elektronické hudby s kořeny v britské taneční scéně. Stejně jako existuje v rocku řada subžánrů, i elektronická hudba má mnoho odvětví. Je to energický, mladý a dost svobodný, což se mi na tom líbí nejvíce – můžu se realizovat bez omezení a vyjádřit tak úplně všechno, co chci, a podle témat textů si libovolně zvolit tempo.

Dá se tedy říct, že tvoje tvorba se pohybuje mezi rapem, drum&bassem a dalšími žánry elektronické hudby?
Nevnímám se čistě jako rapper, ale spíše jako MC (Master of Ceremonies – bavič a průvodce show). Rap vnímám spíš jako jednu ze složek naší hudby než jako primární část. Mým úkolem je především moderovat dění a propojovat publikum s DJem; občas také zpívám. Moji tvorbu tedy považuji za různostylovou – nechci, aby to vyznělo, že jen rapuji.

Co předcházelo tomu, než ses poprvé postavil na pódium jako KillFirst? Jaká byla tvoje cesta k živému vystupování?
Odmalička jsem byl velmi hudebně i herecky aktivní. Hrál jsem na kytaru a bicí, recitoval básně a zpíval ve sboru a navštěvoval ZUŠ, kde jsem studoval sólový zpěv. Už tehdy bylo jasné, že budu směřovat k umění – rukama bych se asi neuživil. Původně jsem vážně uvažoval o herectví, dokonce jsem měl nabídku vystupovat v pražském Divadle v Celetné.
Během covidu se však divadla uzavřela a já byl dva roky doma. Vrátil jsem se tedy k hudbě, které jsem se věnoval už od třinácti let – k rocku i k elektronické hudbě. V té době mě hodně oslovila drum’n’bassová scéna, obzvlášť tvorba skupiny Next:Gen CREW.
Nejprve jsem se učil nazpaměť interpretovat texty jiných umělců – dával jsem je přesně tak, jak zněly v originále. Pak mě napadlo, proč nezkusit i vlastní tvorbu. S partou kamarádů jsme se scházeli u topolů u zemědělské školy v Poděbradech; každý z nás si přinesl něco, co právě složil a společně jsme tvořili první autorské texty. Předtím jsem psal básničky a dokonce jsem zkoušel napsat i divadelní hru.
První příležitost ukázat se živě přišla 11. ledna 2022 v úterý, kdy jsme vystoupili na narozeninové oslavě v Boss Baru – vědělo se, že zkoušíme s kamarády rapovat. Bylo nám kolem sedmnácti let. Podklady jsme si pouštěli z mobilu a celé vystoupení mělo velmi punkový nádech. Byl to ale zásadní moment, na který nikdy nezapomenu.

Boss Bar má pro mě zvláštní význam – je to můj domácí „stadion“, kde to všechno začalo. Pár dnů nato mě kamarád natáčel na Instagram, jak rapuju na zahrádce a viděli to lidi z Next:Gen CREW, kteří mě pak na základě toho videa kontaktovali a posunuli celou věc o level výš. To byl okamžik, kdy pro mě vše odstartovalo.

Od té doby ses z lokální scény dostal do širšího hudebního podhoubí a vystupoval na řadě festivalů a akcí. Kde všude jsi hrál a kdy sis uvědomil, že to, co děláš, už není jen koníček, ale něco většího?
Největším milníkem pro mě bylo vystoupení na festivalu Beats for Love. Hrál jsem tam hned dva ročníky po sobě, a to na druhém největším pódiu festivalu – Beats for Love patří mezi největší festivaly elektronické hudby ve střední Evropě. Na tento úspěch jsem velmi hrdý. Další zásadní zkušeností bylo účinkování na festivalu Let It Roll, který je primárně zaměřený na drum’n’bass, v němž se nejčastěji pohybuji. Na mém úplně prvním Let It Rollu v roce 2023 jsem byl pracovně a měl jsem díky tomu takzvanou staff pásku, takže jsem se volně pohyboval v zákulisí. Pak se ale stalo něco neuvěřitelného: pod pódiem jsem stál, abych podpořil kluky z Next:Gen CREW a najednou mě vytáhli na stage. Bylo mi osmnáct a odjel jsem hodinový set s klukama. Tři dny se slzičkama v očích jsem vše zpracovával a to byl ten moment, kdy jsem si řekl, že se fakt děje něco velkýho. Jsem nesmírně vděčný lidem z Next:Gen CREW i z LCC, kteří mě tlačí dopředu a upřímně mi fandí. Bez nich bych to nedokázal – to, co jsem zvládl za poslední dva až tři roky, by někdo jiný možná budoval deset let. Měl jsem štěstí být ve správnou chvíli na správném místě, ale také mi k tomu pomohl talent. Díky tomu se dostávám tam, kde jsem, a chci v tom dál pokračovat.
Kromě toho jsme s Magentou vystoupili třeba na filmovém festivalu v Karlových Varech (KVIFF) jako předskokani Smacka – to jsou další velké akce, na které rád vzpomínám. Ale upřímně největší radost mi dělají i malé zapadlé akce, kam bych se jinak běžně nedostal.

Magenta, je jedno z velkých jmen tuzemské DJské a producentské scény, jak tahle spolupráce vznikla? S kým dalším jsi měl možnost spolupracovat?
Štěpán Fiala alias Magenta je můj dlouholetý velký vzor a také právě člen Next:Gen CREW. Podle mě je jedním z nejlepších tuzemských producentů bass music. Spolupráce s ním je skvělá – i když už Magenta hraje po celém světě, zůstal neuvěřitelně pokorný a kamarádský. Moc jsme si padli do noty a hodně mi pomáhá i radí. Velmi si vážím i dalších kolegů z crew, například Critical J (Jaroslav Janouch) a Jelena (Lukáš Jelínek), kteří jsou jedněmi ze zakladatelů celého kolektivu. Letos v září jsme v pražském Crossu uspořádali koncert u příležitosti deseti let Next:Gen CREW, kde jsme společně vystoupili. Vždy jsem byl jejich fanouškem a být teď součástí týmu je pro mě splněný sen.

Letos v květnu jste spolu s LCC vystoupili na akci Město Galerie v Nymburce před Hugem Toxxxem. Dal vám Hugo „otcovskou“ radu po vašem vystoupení?
My jsme mu tam zachránili celou show! Hugo Toxxx za námi přišel s tím, že nemá s sebou konzole ani přehrávače a nemohl tak odehrát svůj set. Půjčili jsme mu naše, takže jsme mu pomohli tuto situaci vyřešit a doslova mu zachránili celé vystoupení. Po naší show ale za námi přišel, prohodili jsme pár přátelských slov a určitě nás i pochválil.

V Boss Baru v Poděbradech jste 4. září pořádali akci s názvem LCC Night. Co to bylo za akci?
Jsem členem dvou hudebních uskupení – Next:Gen CREW a také jsem spoluzakladatelem LCC, což je poděbradské sdružení pěti kamarádů – Vanilláska (Adam Jirásek), Rámus (Marcus Vraspír), Zjev (Luboš Hradec), Bezooka (Martin Bezouška) a já, přičemž každý z nás reprezentuje trochu jiný hudební žánr. Jde o klub, kde se spojují různé styly, než o klasickou „crew“. Všichni jsme v jádru umělci. Existujeme už čtyři roky a v Boss Baru pořádáme akce, kde se vždy snažíme přijít s něčím novým. Teď naposledy jsme měli unikátní stage design a pozvali jsme si speciálního hosta, rappera Strýce Noryho, známého svým oldschoolovým a vtipným rapem. Myslím si, že se to lidem dost líbilo a akce se za nás určitě povedla. Jsem velmi vděčný za LCC, protože navzájem společně hodně rosteme a ovlivňujeme se i díky tomu, jak jsme každý jiný.

Kolik akcí jsi už za ty roky uspořádal v Boss Baru?
Za necelých pět let jsem spoluorganizoval skoro padesát akcí. Mě to moc baví – jsem odmalička hodně aktivní a prokulturní. Strašně rád vidím, že na naše koncerty chodí lidé v době, kdy je těžké přimět kohokoliv jít ven za kulturou. Je úžasné, že v Poděbradech stále žije mnoho těch, kteří chtějí podpořit místní umělce. To je pro nás obrovská motivace. Dodnes ve mně rezonuje třeba křest alba *Tak co*, které jsme dělali společně s Magentou, kam dorazilo opravdu neuvěřitelné množství fanoušků. Když stojím na pódiu a slyším stovku lidí, jak znají moje texty zpaměti a zpívají je se mnou celé, říkám si: „Jo, opravdu to funguje.“ To je naprosto nejlepší pocit.

Promítají se Poděbrady i do tvojí tvorby? Na LCC Night jsem minimálně zaznamenala v textu „Komu se nelíbí za moje na mým, ať si vystaví lépěji na svým“, tedy nápis z Obereignerovy vily.
Určitě se Poděbrady do mé tvorby promítají – myslím, že není text, ve kterém bych město aspoň jednou nezmínil. Jsem na Poděbrady hrdý a mám to tu prostě rád. Všude, kam přijedu na show, chci po publiku, aby křičelo „Poděbrady!“. Mám nový text o klukovi z lázní, o tom že jsme z kolonády, nehrajem si na žádný tvrdý kluky z ghetta, ale naopak právě máme krásný, super, lázeňský město a snažím se přinést i jiný pohled. Nemusíme být za každou cenu tvrdí, ale prostě užívat si „Labe city stories“ a pozorovat u toho labutě.

Poděbrady jsou přece jen menší město. Je podle tebe nevýhoda snažit se odsud prosadit v rapu oproti Praze nebo třeba Brnu?
Myslím si, že Poděbrady mohou být pro kohokoliv optimálním startovacím bodem. Stejně jako v každém jiném odvětví je ale potřeba růst a postupně své město i přerůst. Já si však rozhodně nemůžu stěžovat. Žiju tu celý život a máme tady skvělou komunitu mladých lidí. Člověk nesmí usnout na vavřínech a musí si najít svůj domácí „stadion“, což je pro mě jednoznačně Boss Bar, ale zároveň je potřeba růst a dostat svou tvorbu i dál. Jednodušší bude začínat ve velkém městě, protože pravděpodobnost, že na vaši akci přijde víc lidí, je větší. Na druhou stranu tam máte většinou i mnohem víc koncertů, které si konkurují ve stejný den. Poděbrady ale rozhodně nechci v životě opustit. Máme tady všechno, co potřebujeme, a je tu podle mě naprosto skvělé žít.

• Po načtení QR kódu je možné si na internetové platformě YouTube poslechnout skladby z drum’n’bassového alba *Tak co* od KillFirst & Magenta.

HISTORIE

Poděbradské sklo
Seriál k 150. výročí založení sklárny

Text: PhDr. Jana Hrabětová
Foto: archiv Polabského muzea

Sklárny Bohemia

Významným mezníkem v historii poděbradských skláren byl rok 1965. Tehdy vzniklo monopolní sdružení všech výrobců olovnatého křišťálu v Čechách a na Moravě za účelem dalšího technického rozvoje ve vlastní centrální výzkumné základně. O bohatě broušený český olovnatý křišťál začal být ve světě zájem, šířil slávu české sklářské tradice, proto bylo třeba něco pro to udělat. Tak byl vytvořen nový národní podnik „Sklárny Bohemia n. p.“, pro jehož generální ředitelství byly zvoleny Poděbrady. Tehdy vznikla i nová ochranná známka – modro-zlatý ovál s údajem „over 24% PbO“, což znamenalo, že olovnatý křišťál, z něhož jsou předměty pod touto značkou vyrobeny, obsahují 24 % kysličníku olovnatého. Toto množství představuje světovou normu, a právě to otvíralo českému olovnatému křišťálu cestu na zahraniční trhy.

Centrum českého sklářství

Tak v roce 1965 vzniklo v Poděbradech centrum, pod které spadaly všechny další hlavní sklárny i se svými vedlejšími provozy, v nichž se tehdy vyráběl olovnatý křišťál. Bylo rozhodnuto, že se pro generální ředitelství bude v Poděbradech stavět nová výšková administrativní budova a také se hned začalo s její stavbou – na foto (dnešní budova MěÚ, nazývaná Pentagon). Nový národní podnik Sklárny Bohemia při svém vzniku zahrnoval šest základních závodů, každý s několika detašovanými provozy. Z poděbradského ředitelství se tehdy řídil Závod 01 Poděbrady, kde byla huť, rafinerie a olovolis, přidružené provozy Poděbrady 02 (bývalá Blažkova brusírna) a tehdy ještě brusírny v Městci Králové, Sobotce a Polici nad Metují, které z poděbradské sklárny už dříve odebíraly surovinu. Další byl Závod 02 Nižbor s hutí a rafinerií a s provozy v Aníně a Vimperku. K Závodu 03 v Antonínodolu (Antonínově Dole) s hutí a rafinerií patřily provozy Brodce a Úsobí. Závod 04 byla Světlá nad Sázavou s vlastním závodem v Josefodole (Josefově Dole), kde byla huť s rafinerií a dalším provozem ve Františkodole (Františkově Dole). Ve Světlé nad Sázavou se už tehdy počítalo s vybudováním úplně nového velkého závodu. Ten se záhy začal stavět a byl dán do provozu v roce 1970. Pátým závodem byl Dobronín, rovněž s vlastní hutí a rafinerií, který měl provozy v Třebechovicích a Postřelmově. Závod 06 Nový Bor i s provozem v Kamenickém Šenově byly v roce 1965 vyčleněny z národního podniku Borské sklo. Bylo to celkem 20 větších či menších podniků, většinou již zastaralých a moderní výrobě nevyhovujících zařízení. Závody

byly rozmístěny po celé zemi, v každém z nich byla jiná úroveň výroby, trochu jiná organizace a jiný způsob řízení. Společná pro všechny byla zásada zachovat ruční charakter výroby a zároveň v nejvyšší možné míře mechanizovat pomocné ruční práce. Tehdy celá velká reorganizace těchto specializovaných sklářských podniků postupovala současně s jejich modernizací. V novém sdružení se soustředila skoro všechna česká výroba olovnatého křišťálu a pro její zvyšování se brzy v těchto sklárnách vyřazovala všechna zbývající výroba sodnodraselného skla.

Výroba se mechanizuje

V poděbradském hlavním závodě se také hned začalo s modernizací a nahrazováním tradiční ruční výroby mechanizací. Do roku 1965 zde totiž existovala pouze pánvová technologie tavení. Pak byla postavena první tzv. kontinuální vana na olovnatou sklovinu o kapacitě 10 tun denně. Jednalo se o první takový agregát na výrobu olovnatého křišťálu v našich zemích. Zastaralé, periodicky pracující pánvové pece byly nahrazovány těmi kontinuálními, u kterých se kromě snížení tepelné zátěže sklářů při práci docilovalo podstatně vyšší kvality a homogenity skloviny. Poslední pánvová pec v poděbradské sklárně vyhasla v roce 1986. Současně s první kontinuální vanou se stavěla také nová mechanická leštírna. Modernizace pokračovala i v následujících letech, kdy byla dána do provozu mimo jiné mechanická výroba kalíškoviny, další automatické lešticí linky a kartonážka, v níž podstatná část produkce už byla balena do kartonu místo do balíků s dřevitou vlnou. Krátký čas po založení podniku byla vyčleněna kategorie a zavedena výroba tzv. uměleckého skla. Jednalo se o nové, po výtvarné stránce hodnotné výrobky od vlastních výtvarníků a návrhářů.

Pro vysoce kvalifikovanou práci bylo třeba odborníků a ty si vychovávaly Sklárny Bohemia ve třech vlastních učňovských střediscích. To poděbradské se nacházelo v bývalém hotelu Bílý kříž v sousedství skláren, odkud učni neměli daleko do svého internátu v Hložkově vile.

Organizační zvládnutí celého tehdejšího podniku Sklárny Bohemia, roztříštěného do všech koutů země, nebylo tak jednoduché, proto v průběhu času došlo k několika dalším reorganizacím. Postupně se počet hlavních závodů snížil na čtyři, kterými byl závod 01 v Poděbradech, závod 02 v Nižboru u Berouna, závod 03 Jihlava s provozy v Antonínodole, Dobroníně, Brodcích u Třebíče a v Úsobí, a ještě největší a nejmodernější závod 04 ve Světlé nad Sázavou s učňovským provozem v Josefodole. Takový stav trval až do velkých společenských změn v roce 1989. Tehdy vznikla nová akciová společnost Sklárny Bohemia ve vlastnictví státu, která se připravovala k velké privatizaci. To už se začala psát další nejednoduchá historie poděbradské sklárny.

Inzerce

Polabské muzeum vás zve na přednášku Michala Plavce, kurátora letecké sbírky Národního technického muzea

OKŘÍDLENÉ MĚSTO.

Počátky vzduchoplavby v Poděbradech v prvním pětadvacetiletí 20. století

Středa 14. 10. 2026, 17.30
přednáškový sál poděbradského muzea, Na Dláždění 68

Polabské muzeum | Středočeský kraj | Vstupné 50 Kč. | www.polabskemuzeum.cz | fb/polabskemuzeum

Pozvánka

Libický divadelní podzim pokračuje

Divadelní spolek Vojan Libice nad Cidlinou zve malé i velké diváky na dvě zajímavé inscenace. Nejprve se v sobotu 31. října od 15 hodin představí na prknech libického kulturního domu CzDivadlo Praha s pohádkou O pokladu na konci duhy. Děti se mohou těšit na příběh dvou obyčejných lidí, Bély a Libora, kteří hledají dobré živobytí. Oba touží po štěstí, bohatství a domově. Vyplní se jim jejich přání a touhy? Přijďte se podívat! Večer od 19 hodin nabídne DS Bratří Mrštíků Boleradice drama zpracované podle románu Jana Otčenáška s názvem Romeo, Julie a tma. Jedná se o intimní příběh lásky a odvahy v době, kdy i drobný projev lidskosti mohl znamenat odsouzení nebo tragédii. Místa v sále lze rezervovat na telefonu 605 386 790 nebo na e-mail: dsvojan@gmail.com. Podrobnosti o programu je možno najít na webu souboru Vojan. (čej)

KALENDÁŘ AKCÍ

Úterý 6. 10. | Pocta Haně Hegerové | Divadlo Na Kovárně | 19.00 | 450 Kč, 550 Kč | Legendární dílo zpěvačky Hany Hegerové v podání Zuzany Němcové Šmejkalové. Dále účinkují: Jana Otáhalová (klavír), Jakub Němec (bubny)
Čtvrtek 8. 10. | Revolution Train | Železniční stanice | 15.10–17.50 | Vstup zdarma | Multimediální vlaková souprava s programem protidrogové prevence, více informací na revolutiontrain.cz.
Sobota 10. 10. | Craft Beer Fest – 6. ročník festivalu | Jiřího náměstí | 12.00–22.00 | Prezentace řemeslných pivovarů, ochutnávky piva, food zóna, soutěže, kulturní program.
Pivo se bude čepovat výhradně do festivalových (nevratných) sklenic, k zakoupení ve speciálním stánku za 130 Kč. Podrobný program na plakátech a www.craftbeerfestival.cz. Pořádá: Trhy Aleš
Sobota 10. 10. | Den Bernarda | Zámecký příkop | 17.00 | Vstup zdarma | Účinkují: Zajíc, Even Flow, Madnoise. Pořádá: Restaurant – Zámek
Sobota 10. 10. | Pohleď a budeš udiven | Divadlo Na Kovárně | 19.00 | 150 Kč (předprodej pouze v síti smsticket.cz) | Oblíbená duchařská komedie Johna Patricka v překladu Josefa Novotného rozehrává zábavné setkání dvou světů – světa živých a světa zemřelých. Účinkuje: DAS Fiasko – divadelní amatérský soubor
Neděle 11. 10. | Aladin a kouzelná lampa – podzimní pohádky | 10.00 | 367 Kč (předprodej pouze v síti smsticket.cz) | Na rušných trzích Agrabahu začíná příběh mladého Aladina – chlapce, který nemá nic, ale má to nejdůležitější: srdce a svého mladšího bratra. Spolu se svým bratrem Sahirem přežívá ve světě, kde pravidla píší ti mocní. Pořádá: Svetlana Drobakha
Úterý 13. 10. | Jaroslav Svěcený – Za život vděčím houslím | Společenský sál městské knihovny | 18.00 | 100 Kč | Beseda a autogramiáda (předprodej v oddělení čítárny)
Čtvrtek 15. 10. | Proč se mi to děje pořád dokola? – beseda | Divadlo Na Kovárně | 19.00 | 590 Kč | Beseda s Janem Rakem a Pavlem Vosobou o vědomí, náhodě a tom, jak vnímáme realitu. Jsou věci, které si neumíme vysvětlit. Pořádá: Lektorské centrum osobního rozvoje pro děti a dospělé Calm2be
Pátek 16. 10. | Lululand | Kavárna HeArt Cafe na 1. nádvoří zámku | 17.30 | 180 Kč | 3členná jazzová formace se zpěvačkou, která interpretuje jazzové standardy za doprovodu lubové kytary a kontrabasu.
Neděle 25. 10. | Bylo jedno rádio – podzimní pohádky | 15.00 | 110 Kč | Staré rádio každý den svobodně vysílá hudbu, zprávy i drobné příběhy pro celý svět. Stačí ale malá změna, známé hlasy začnou mizet a ve vysílání je slyšet jen nepříjemný šum. Autorská loutková inscenace o odvaze se ozvat. Účinkuje: OS Žumpa Nučice
Čtvrtek 29. 10. | Vejšlap – abonentní představení | Divadlo Na Kovárně | 19.00 | 650 Kč | Komediální oslava přátelství, přírody a života. Tři stárnoucí kamarádi na úpatí hory a dvoudenní túra před nimi. Cíl je jasný: překonat krizi středního věku. Divadlo Ungelt, účinkují: Petr Stach, Martin Písařík, Jan Holík

Zámecký biograf

Není-li uvedeno jinak, začátek promítání je v 19.00. V pondělí se nepromítá.
Čt 1. 10. **DIGGER – PREMIÉRA** | Pá 2. 10. **MAGICKÁ POSEDLOST 2** | So 3. 10. v 16.00 **KOJOT VRACÍ ÚDER** | So–Ne 3.–4. 10. **PROČ BYCHOM SE NEZABILI** | Út 6. 10. **HOPE** | St 7. 10. **VEŘEJNÝ PROSTOR FRANTIŠKA SKÁLY** | Čt 8. 10. **PRAVDA, NEBO LEŽ** | Pá 9. 10. **ODYSSEA** | So 10. 10. v 16.00 **ZAPOMENUTÝ OSTROV** | So–Ne 10.–11. 10. **TANGO PRO 3** | Út 13. 10. **NA HRANĚ SMRTI 2: DEAD POINT** | St 14. 10. **BÁRA BASIKOVÁ** | Čt 15. 10. **STREET FIGHTER – PREMIÉRA** | Pá 16. 10. **DIVOČINA** | So 17. 10. v 16.00 **PAT A MAT: ZPÁTKY NA VENKOVĚ** | So–Ne 17.–18. 10. **DOKONALÝ DEN** | Út 20. 10. **VELRYBÍ PÁD** | St 21. 10. **ZÁPAS STOLETÍ** | Čt 22. 10. **CLAYFACE – PREMIÉRA** | Pá 23. 10. **ROZUM A CIT** | So 24. 10. v 16.00 **OVEČKA SHAUN: PŘÍŠERA Z MOSSY BOTTOM** | So–Ne 24.–25. 10. **KLUCI TO VIDÍ JINAK NEŽ HOLKY** | Út 27. 10. **TONY** | St 28. 10. **MILOVNÍK, NE BOJOVNÍK** | Čt–Ne 29. 10.–1. 11. **PODZIMNÍ PRÁZDNINY VE SVĚTĚ HARRYHO POTTERA** | Více informací na www.zameckybiograf.cz

SPORT

134 222 korun pro Viktorku. Poděbradský box znova ukázal, že umí pomáhat

„Nemám slov. A jsem naměkko," popsal své pocity po galavečeru Pohár Starosty 2026 Daniel Vencl z Boxing Poděbrady. Důvodem nebyl vyhraný zápas ani sportovní úspěch. Tentokrát šlo o něco mnohem důležitějšího – o pomoc malé Viktorce a její rodině.

Text: Redakce NPP
Foto: Kateřina Rutová

Výsledek charitativní akce předčil všechna očekávání. Během jediného odpoledne 6. září se podařilo vybrat neuvěřitelných 134 222 korun. Největší podíl na této částce měla charitativní dražba. Do ní se podařilo získat kimono podepsané olympijským vítězem Lukášem Krpálkem, které si vydražil Jaroslav Beneš za fantastických 90 000 korun. Boxerský obraz pak našel svého nového majitele za dalších 20 000 korun – výhercem dražby se stal Petr Kaše. Zbytek částky se podařilo vybrat přímo od návštěvníků během galavečera.

Nejde jen o box

Pro Boxing Poděbrady není charitativní pomoc žádnou novinkou. Klub ji do svých akcí zařazuje už od roku 2013. Za tu dobu se z ní stala nedílná součást poděbradských boxerských aktivit. „Vždy se snažíme, aby naše akce nebyla jen o boxu. Pozveme hosta, který nám věnuje něco do dražby, necháme namalovat obraz s boxerskou tématikou a během večera vybíráme také přímo od diváků. Největší smysl to ale má ve chvíli, kdy víme, komu konkrétně pomáháme," řekl Daniel Vencl.

Boxing Poděbrady přitom spolupracuje s organizací Dobrý skutek, která pomáhá vytipovat konkrétní rodiny a jednotlivce z regionu, kteří se ocitli v obtížné životní situaci a potřebují pomoc. Ta letošní tak směřuje k malé Viktorce, která se potýká s autismem, a její rodině.

Za částkou 134 222 korun proto není jen úspěšná dražba. Jsou za ní lidé, kteří přišli na box, rozhodli se přispět, vydražili předmět nebo jednoduše vhodili peníze do charitativní kasičky. Každý z nich pomohl. A společně vytvořili částku, která může jedné rodině výrazně usnadnit její každodenní život.

Radost byla i v ringu

A samozřejmě se také boxovalo. V mezistátním utkání Česko vs. Polsko skončily zápasy nerozhodně 2:2. V Manažerské lize boxu si domácí připsali jednu výhru a jednu porážku.

Velký důvod k radosti pak měli domácí fanoušci v profesionálním boxu. Lenka Volejníková dokázala získat český titul v lehké váze. Sportovní výsledky tak nabídly divákům přesně to, proč na box přišli. Letošní Pohár Starosty ale ukázal ještě něco navíc. Skutečnost, že sport může spojovat lidi a zároveň pomáhat tam, kde je to opravdu potřeba.

Děkujeme, Poděbrady

Za Boxing Poděbrady patří velké poděkování všem, kteří letošní Pohár Starosty podpořili. Sportovcům, trenérům, rozhodčím, organizátorům, partnerům, hostům a především divákům, kteří přispěli do charitativní sbírky. „134 222 korun je pro nás nádherný výsledek. Ještě větší radost ale máme z toho, že se díky našemu společnému úsilí můžeme pokusit pomoct malé Viktorce a její rodině. Charitativní dražby budou součástí našich akcí i nadále. Protože někdy je největší vítězství to, které se nepočítá na body ani na kola. Děkujeme, že pomáháte s námi. Na další velký večer se můžete těšit 19. prosince 2026 v Golf & Spa Resortu Konopiště, kde se uskuteční další boxerská show," uvedl Daniel Vencl.

Partneři Poháru Starosty 2026

Hlavní partner: Město Poděbrady, dále: Lešení Kaše – pronájem stavebního vybavení, Jeřáby Klubal – jeřábnické práce, MaFiPo – makléřské finanční poradenství, Pivovar Záhora – řemeslný pivovar, Golgot – největší prádelna v ČR, Truhlářství Beneš, Restaurace Park Café, Gastro Full of Life – dovoz čerstvého ovoce a zeleniny

Sokolský běh republiky

Ve středu 28. října se uskuteční další ročník tradičního běhu pořádaného Tělocvičnou jednotou Sokol Poděbrady.

Start i cíl Sokolského běhu republiky bude opět v Sadech Ludvíka Kuby, trasa hlavního závodu na 3 kilometry povede po Labské stezce. Při registraci si každý účastník vyzvedne startovní balíček se startovním číslem a s dárky od organizátorů a partnerů, v cíli potom na všechny čeká krásná medaile ve tvaru republiky. Nejlepší běžci obdrží během vyhlášení závodu speciální ceny. Registrace na Sokolský běh republiky v Poděbradech probíhá na stránce www.behrepubliky.cz/propozice/podebrady. (red)

Program

10.00–11.30 | Výdej dětských startovních čísel
11.30–13.30 | Výdej startovních čísel hlavního závodu
11.40 | Společná rozcvička pro děti
12.00 | Start dětského závodu na 400 metrů (roč. 2016–2020)
12.25 | Start dětského závodu na 400 metrů (roč. 2021 a mladší)
12.45 | Start dětského závodu na 800 metrů (roč. 2012–2015)
13.15 | Vyhlášení dětských závodů
13.40 | Společná rozcvička před hlavním závodem
14.00 | Start hlavního závodu na 3 kilometry

TURISTI

Plán výletů KČT Poděbrady

So 3. 10. Tiské stěny, 10–15 km podle náročnosti | St 7. 10. Karlovy Vary, procházka centrem | So 10. 10. Bezděz, 12 km | So 17. 10. Lodí po Labi, Zálezly – Roudnice

Podrobné informace lze najít na vývěsce u Pentagonu nebo na webových stránkách klubu www.kctpodebrady.sokct.cz.

Inzerce

RYOR

ZNAČKOVÁ PRODEJNA
RYOR PODĚBRADY

S ochlazením dopřejte pleti více výživy

S příchodem chladnějších dnů se mění i potřeby naší pleti. Je proto čas lehčí letní péči vyměnit za výživnější krém, který pomůže podpořit ochrannou kožní bariéru. Vyzkoušejte Noční krém Kolagen+, Výživný krém se zlatem a arganovým olejem nebo Exclusive – multiaktivní krém s černým rybízem. Na naší prodejně vám rádi pomůžeme vybrat ten pravý pro vaši pleť.

1. Noční krém Kolagen+ – **235 Kč** | 2. Výživný krém se zlatem a arganovým olejem – **465 Kč**
3. Exclusive – multiaktivní krém s černým rybízem – **169 Kč**

KDY MÁME OTEVŘENO? Po–Pá 8:30–17:30 | So 9:00–13:00
KDE NÁS NAJDETE? Značková prodejna Ryor Poděbrady, Komenského 40 (kousek od kolonády)

Ryor Poděbrady | ryor.cz | ryor_kosmetika